

मुंबई शहरातील घोडागाडी व्यवसायावर
अवलंबून असणाऱ्या कुटुंबाचे पुनर्वसनाकरिता
आर्थिक मदत बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडे
सुपूर्द करण्याबाबत.

**महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग**

शासन निर्णय क्रमांक : बीएमसी-८५१७/प्र.क्र.५७१/नवि-२१

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक : २७ मार्च, २०१९.

वाचा -

१) गृह विभाग शासन निर्णय क्रमांक : न्यायप्र-१०१५/प्र.क्र.३७९/पोल-८, दिनांक
१६/०६/२०१७

प्रस्तावना -

अनिमल अँड बर्ड चॅरिटेबल ट्रस्ट व इतर यांनी बृहन्मुंबई महानगरपालिका व इतर यांच्या विरुद्ध मा. उच्च न्यायालय, मुंबई येथे जनहीत याचिका क्र.३६/२०११ दाखल केली होती. या अनुषंगाने मा. उच्च न्यायालयाने दिनांक ८ जून, २०१५ रोजी आदेश पारित केले आहेत. मा. न्यायालयाच्या आदेशांच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने मुख्य सचिव तसेच अपर मुख्य सचिव (गृह) यांच्या अध्यक्षतेखाली अनेक बैठका आयोजित करण्यात आल्या. तदनुषंगाने, राज्य मंत्रिमंडळाच्या विचारार्थ सादर करण्यात आलेल्या प्रस्तावाचा सर्वंकष अभ्यास करण्यासाठी मंत्रिमंडळ उप समिती दिनांक ०९/११/२०१६ च्या शासन निर्णयान्वये गठीत करण्यात आली होती. सदर मंत्रिमंडळ उपसमितीने केलेल्या शिफारशीच्या अनुषंगाने गृह विभागाने दिनांक १६/०६/२०१७ रोजी शासन निर्णय निर्गमित केला आहे. सदर शासन निर्णयामध्ये नमूद केल्यानुसार घोडागाडी चालक व मालक यांचे पुनर्वसनाकरिता बाधितांना उपलब्ध करून द्यावयाच्या आर्थिक मदतीची तरतूद नगर विकास विभागाच्या अर्थसंकल्पात करून ती बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत संबंधीत लाभधारकास वितरीत करावयाची आहे.

गृह विभागाच्या संदर्भित शासन निर्णयामध्ये नमूद केल्यानुसार घोडागाडी चालक व मालक यांचे पुनर्वसनाकरिता उपलब्ध करून द्यावयाची आर्थिक मदत बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडे वर्ग करावयाची बाब शासनाचे विचाराधीन होती. याबाबत पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात आला आहे.

शासन निर्णय -

मुंबई शहरातील घोडागाडी व्यवसायावर अवलंबून असणाऱ्या चालक / मालक यांचे पुनर्वसन करण्याबाबत मंत्रिमंडळ उपसमितीने केलेल्या शिफारशीच्या अनुषंगाने गृह विभागाने दिनांक १६/०६/२०१७ रोजी शासन निर्णय निर्गमित केला आहे. सदर शासन निर्णयामध्ये नमूद केल्यानुसार घोडागाडी चालक व मालक यांचे पुनर्वसनाकरिता बाधितांना उपलब्ध करून द्यावयाच्या आर्थिक मदतीची तरतूद नगर विकास विभागाच्या अर्थसंकल्पात करून ती बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत संबंधीत लाभधारकास वितरीत करण्याकरिता रु.५,९६,७०,०००/- (रुपये पाच कोटी शहान्नव लक्ष सत्तर हजार फक्त) इतका निधी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडे वर्ग करण्यास खालील अटी व शर्तीच्या आधारे शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

- १) याद्वारे उपलब्ध करून देण्यात आलेला निधी कोणत्याही परिस्थितीत प्रस्तुत प्रयोजना व्यतिरिक्त अन्यत्र वापरू नये.
- २) आर्थिक मदत उपलब्ध करून देणे, पात्रता / अपात्रता निश्चितीकरण, पथविक्रेता (फेरीवाला) प्रमाणपत्र उपलब्ध करून देणे, तसेच इतर अनुषंगीक बाबींच्या अनुषंगाने उद्भवणाऱ्या न्यायालयीन प्रकरणांची सर्वस्वी जबाबदारी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेची राहिल.
- ३) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत जबाबदार अधिकाऱ्याची नियुक्ती करून प्रस्तुत प्रकरणी तातडीने कार्यवाही होईल याची दक्षता घ्यावी.
- ४) गृह विभागाच्या संदर्भित दिनांक १६/०६/२०१७ रोजीच्या शासन निर्णयामध्ये नमूद अटी, शर्ती तसेच नियमांनुसार कार्यवाही केली जाईल याची खातरजमा बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने करावी.
- ५) बाधितांना आर्थिक मदत वितरित करावयाची कार्यवाही ६ महिन्यांचे आत पूर्ण करण्यात यावी. तसेच, सर्व बाधितांना आर्थिक मदत पोच झाल्याची खातरजमा केल्यानंतर निधी शिल्लक राहिल्यास उर्वरित निधी शासनाकडे सत्वर जमा करण्यात यावा.
- ६) बाधितांना वितरीत करण्यात आलेल्या आर्थिक मदतीचा तसेच इतर कार्यवाहीचा सविस्तर तपशिल शासनाच्या नगर विकास विभाग तसेच गृह विभागास सत्वर सादर करण्यात यावा.

०३. सदर रक्कम वितरीत करण्याकरिता कार्यासन अधिकारी (नवि-५), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. तसेच उप सचिव (नवि-५), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना नियंत्रक अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

०४. प्रस्तुत प्रयोजनार्थ येणारा खर्च नगर विकास विभागाच्या “मागणी क्र. एफ-४, ३६०४ - स्थानिक संस्था व पंचायत राज यांना नुकसान भरपाईच्या व अभिहस्तांतरीत रक्कमा देणे, १०८ - व्यवसाय

व्यापार आजिविका व नोकऱ्यांवरील कर, (०१) महाराष्ट्रामधील व्यवसाय, व्यापार, आजिविका व नोकऱ्यांवरील कर, (०१)(०२), (३६०४ ०३८१), ३१ - सहाय्यक अनुदान (वेतनेतर)” या लेखाशिर्षाखाली सन २०१८-१९ च्या आर्थिक वर्षाकरिता उपलब्ध असलेल्या तरतूदीमधून भागविण्यात यावा.

०५. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८ भाग पहिला उपविभाग अनु.क्र.४९ नियम क्र.१६६-अ अन्वये प्राप्त प्रशासकीय विभागांना असलेल्या अधिकारांतर्गत व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.७६/व्यय-३, दिनांक २८/०२/२०१९ च्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०३३०१५४४१५८१२५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अ.शा. मुत्याल)
अवर सचिव

प्रत,

१. अपर मुख्य सचिव - मुंबई, मंत्रालय, गृह विभाग, ४०० ०३२.
२. प्रधान सचिव - नवि)२(, नगर विकास विभाग - मुंबई, मंत्रालय, ४०० ०३२.
३. प्रधान सचिव (परिवहन), गृह विभाग, मंत्रालय - मुंबई, ४०० ०३२.
४. सचिव (व्यय), वित्त विभाग - मुंबई, मंत्रालय, ४०० ०३२.
५. आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका - मुंबई, ४०० ००१.
६. जिल्हाधिकारी .(मुंबई शहर)
७. महालेखापाल (लेखापरिक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१, मुंबई.
८. अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई.
९. कक्ष अधिकारी - नवि)४(, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१०. कक्ष अधिकारी (रोख शाखा), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
११. निवडनस्ती, नवि-२१, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.